นิทานชาดกประกอบภาพสี่สีสวยงามสำหรับเด็กและเยาวชน

พระเจ้าสิบชาติ

พระมโหสถ

"ศีลธรรมของยุวชนคือสันติภาพของโลก"

โอวาทสุดท้ายที่ท่านพุทธทาสภิกขุมอบเป็นมรดกแก่มนุษยชาติ

พระมโหสถ

ครั้งเสวยพระชาติเป็นพระมโหสถ

พระพุทธเจ้าของเราทรงบำเพ็ญปัญญาบารมีขั้นสูงสุด

คือ ทรงใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาต่างๆ

ทำให้ตนเองและผู้อื่นพ้นจากความยากลำบากไปได้

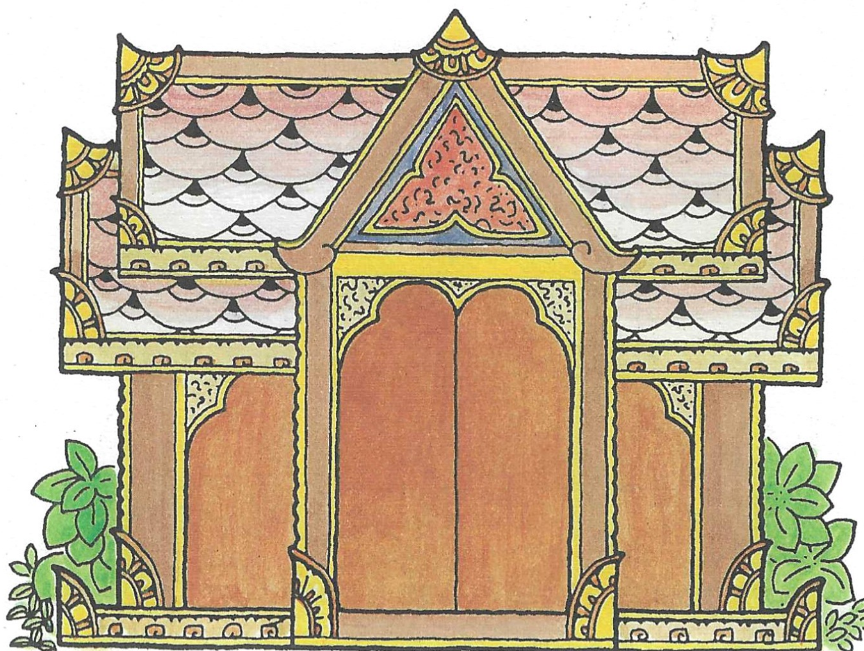
๑. เด็กอัศจรรย์

ณ หมู่บ้านปาจีนวยมัชฌคาม อันตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเมืองมิถิลา แคว้นวิเทหะนั้น มีเศรษฐีอยู่คนหนึ่งชื่อ "สิริวัฒก" ภรรยาของเศรษฐีนั้นชื่อ "สุมนาเทวี" ทั้งสองมีลูกชายด้วยกันอยู่ ๑ คน

ลูกชายนับเป็นเด็กอัศจรรย์ เพราะเวลาคลอดออกจากครรภ์มารดา มือข้างหนึ่งกำยาออกมาด้วย แล้วส่งให้มารดา พร้อมทั้งบอกว่าให้แจกจ่ายแก่คนที่เป็นโรคทุกชนิด มารดามอบยานั้นให้แก่บิดาซึ่งเป็นโรคปวดศีรษะมาได้ ๖ ปีแล้ว บิดาได้นำยานั้นไปฝนทาที่หน้าผากเพียงเล็กน้อย โรคปวดศีรษะก็หาย

สิริวัฒกเศรษฐีแจกจ่ายยานั้นแก่คนเป็นโรคทั่วไป ครั้นเมื่อทายานั้นแล้วคนเหล่านั้นก็หายจากโรคที่เป็นอยู่

ด้วยเหตุนั้นจึงทำให้มีการเล่าลือกันไปทั่วทั้งหมู่บ้านปาจีนวยมัชฌคาม เมืองมิถิลาว่า ลูกชายสิริวัฒกเศรษฐีและนางสุมนาเทวี มียาดี สิริวัฒกเศรษฐีจึงอาศัยเหตุนั้นตั้งชื่อลูกชายของตนว่า "มโหสถ" (ผู้มียาขนานเอก)

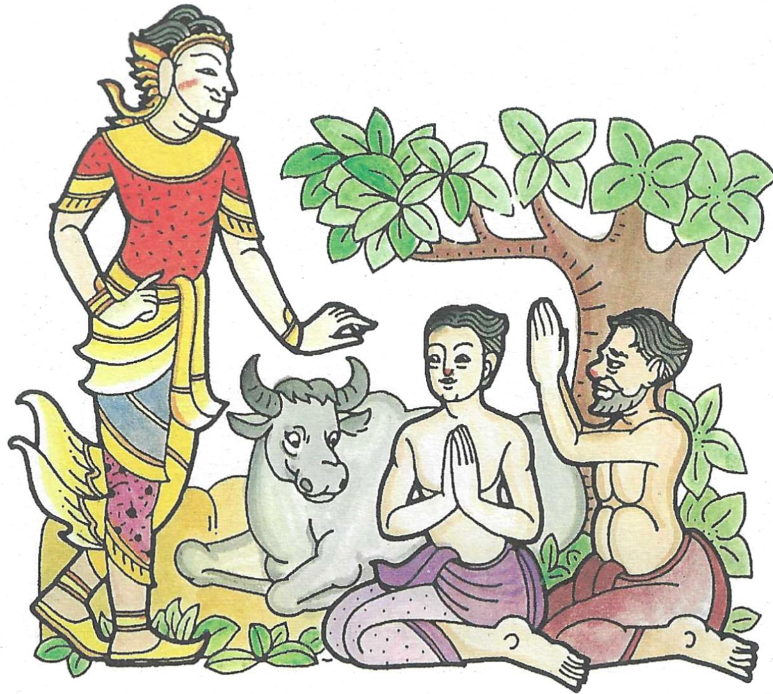

๒. หนูน้อยสถาปนิก

เวลาที่มีอายุได้ ๗ ขวบ มโหสถได้ออกแบบสร้างศาลาหลังใหญ่ไว้กลางหมู่บ้าน ศาลาหลังนั้นมีลักษณะเป็นศาลาต่างระดับ แล้วแบ่งออกเป็นห้องๆ คือ ห้องสำหรับคนยากจนพักอาศัย ห้องสำหรับนักบวชพักอาศัย ห้องคนเดินทางและพ่อค้าพักอาศัย ห้องสำหรับหญิงอนาถาคลอดลูก ห้องต่างๆนั้นล้วนมีหน้ามุขสวยงาม ภายในศาลามีทั้งสนามกีฬาและที่ประชุม ยังให้จิตรกรวาดจิตรกรรมที่สวยงามไว้ตามผนังห้องทุกห้องอีก

ครั้นให้สร้างศาลาเสร็จแล้ว มโหสถยังได้ออกแบบให้ขุดสระน้ำขนาดใหญ่ ไว้สำหรับคนพักอาศัยได้ลงอาบน้ำ มีท่าลงสระ ๑๐๐ ท่า ให้ปลูกบัวชนิดต่างๆเต็มสระ ตามขอบสระก็ให้ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และผลไม้ไว้อย่างเหมาะสม จากนั้นก็ให้จัดเตรียมข้าวปลาอาหารไว้ให้พร้อม

ศาลาใหญ่หลังดังกล่าวนั้น มโหสถสร้างขึ้นจากเงินบริจาคของพวกเด็กๆด้วยกัน ที่เห็นความสำคัญว่า ควรมีศาลาแล้วร่วมกันบริจาค และปรากฏว่าศาลาใหญ่หลังนั้นใช้ประโยชน์ได้เกินคุ้ม

๓. ตัดสินคดีลักวัว

มีชายคนหนึ่ง ซื้อวัวมาจากบ้านนอก แล้วจูงมาตามทางเข้าหมู่บ้านปาจีนวยมัชฌคาม เขาเกิดเมื่อยล้า จึงล่ามวัวไว้ที่โคนต้นไม้แล้วม่อยหลับไป

ครั้นเมื่อเขาตื่นขึ้นมาไม่เห็นวัวจึงออกติดตามมาทันระหว่างทาง โจรที่ลักวัวมานั้นก็อ้างว่าวัวเป็นของตน ฝ่ายชายเจ้าของวัวก็อ้างเช่นเดียวกัน ต่างฝ่ายต่างเดินเถียงกันเรื่อยมาจนกระทั่งถึงศาลา

มโหสถทราบเรื่องจึงเข้าไปตัดสิน โดยถามชายทั้ง ๒ ว่า "ให้วัวกินอะไร?"

โจรตอบว่า "ให้กินแป้งคลุกงาและขนมสดต่างๆ"

ฝ่ายชายเจ้าของวัวตอบว่า "ให้กินหญ้าอย่างเดียว"

มโหสถจึงพิสูจน์ด้วยการให้วัวกินน้ำใบประยงค์โขลก วัวสำรอกของที่กินเข้าไปออกมาปรากฏว่าเป็นหญ้า

มโหสถเห็นดังนั้นจึงประกาศให้คนทั้งหลายที่มามุงดูทราบ แล้วได้ตัดสินว่า ชายที่กล่าวว่าให้วัวกินหญ้านั้นคือ เจ้าของวัวที่แท้จริง

๔. ตัดสินคดีหญิงแย่งลูก

มีหญิง ๒ คน เดินแย่งเด็กผ่านมาทางศาลา ต่างฝ่ายต่างอ้างว่าตนเป็นแม่ที่แท้จริงของเด็กคนนั้น

มโหสถทราบเรื่องจึงให้พาหญิง ๒ คนมาพบแล้วให้มีการพิสูจน์ โดยให้ขีดรอยลงที่พื้นดิน แล้วให้วางเด็กขวางที่รอยขีดนั้น จากนั้นจึงให้หญิงคนหนึ่งจับมือเด็กไว้ แล้วให้หญิงอีกคนหนึ่งจับขาเด็กไว้ แล้วบอกให้ทั้งคู่แย่งเด็กกัน ถ้าใครแย่งได้ถือว่าเป็นแม่ที่แท้จริง

ครั้นตกลงกันอย่างนี้แล้ว มโหสถก็สั่งให้หญิงทั้ง ๒ คนนั้นแย่งเด็กกัน

หญิง ๒ คน ต่างฝ่ายต่างดึงกันไปดึงกันมา จนเด็กทนเจ็บไม่ไหว ร้องไห้จ้า พอได้ยินเสียงเด็กร้องไห้จ้าเช่นนั้น หญิงคนที่จับเท้าก็รีบปล่อยมือทันที เพราะรู้สึกสงสารเด็ก ฝ่ายหญิงคนที่จับมือไม่ยอมปล่อย

มโหสถจึงตัดสินทันทีว่า หญิงคนที่รีบปล่อยเมื่อได้ยินเสียงเด็กร้องคือแม่ที่แท้จริงของเด็ก เพราะอาศัยความรู้สึกที่ว่า ธรรมดาหญิงที่เป็นแม่นั้น ย่อมมีหัวใจอ่อนโยน และความจริงก็เป็นเช่นนั้น เพราะหญิงคนที่ไม่ยอมปล่อยเด็กนั้นแท้จริงก็คือนางยักษิณีปลอมมา

๕. พระเจ้าวิเทหราชทดลอง

พระเจ้าวิเทหราช กษัตริย์แห่งเมืองมิถิลา ทรงได้ทราบถึงภูมิปัญญาของมโหสถ ว่าฉลาดหลักแหลม จึงใคร่จะทดลอง

วิธีการที่พระเจ้าวิเทหราชทดลองภูมิปัญญาของมโหสถ คือ โปรดให้กลึงไม้ตะเคียนขึ้นมาท่อนหนึ่งยาว ๑ คืบ เล็กใหญ่เท่ากัน แล้วส่งไปให้ชาวบ้านปาจีนวยมัชฌคาม เมืองมิถิลา ทายว่าข้างไหนโคน? ข้างไหนปลาย?

ชาวบ้านเห็นท่อนไม้นั้นแล้วจนปัญญา จึงไปขอให้มโหสถช่วยตัดสิน มโหสถจึงสั่งให้เอาเชือกผูกตรงกลางท่อนไม้ แล้วให้ค่อยๆหย่อนลงไปในถาดน้ำ ผลปรากฏว่า ข้างที่เป็นโคนจมลงไปก่อน ส่วนข้างที่เป็นปลายจมลงไปทีหลัง

มโหสถจึงแจ้งให้ชาวบ้านทราบตามที่ปรากฏนั้น แล้วให้ทำเครื่องหมายตรงส่วนที่เป็นปลายเอาไว้ แล้วส่งเข้าไปถวายพระเจ้าวิเทหราช

พระเจ้าวิเทหราชเมื่อทรงทราบว่าคำทำนายนั้นเป็นของมโหสถ ก็ทรงชื่นชมเพราะถูกต้องตามเป็นจริง

๖. เข้าเฝ้าพระเจ้าวิเทหราช

พระเจ้าวิเทหราชทรงรับสั่งให้มโหสถเข้าเฝ้าในวันหนึ่ง มโหสถเดินทางเข้าเฝ้า พร้อมด้วยบิดาและบริวาร พระเจ้าวิเทหราชทรงมีความเชื่ออยู่ว่า พ่อแม่ย่อมดีกว่าลูกเสมอ แต่มโหสถได้คัดค้านว่า ไม่เป็นเช่นนั้นเสมอไป

ปุโรหิตของพระเจ้าวิเทหราชทั้ง ๔ ท่าน คือ เสนกะ ปุกุกุสะ กามินท์ และเทวินท์ ไม่ชอบมโหสถตั้งแต่แรกเห็น เพราะริษยาที่ว่ามโหสถเก่ง สติปัญญาหลักแหลม ยิ่งมาได้ฟังมโหสถทูลคัดค้านความเห็นของพระเจ้าวิเทหราชของพวกตน ก็ยิ่งไม่พอใจใหญ่

มโหสถทราบเรื่องนี้ดี จึงทูลถามไปว่า ลาตกลูกเป็นม้าอัศดร แล้วระหว่างลากับม้าอัศดรใครมีราคาแพงกว่ากัน

พระเจ้าวิเทหราชตอบว่าม้าอัศดรมีราคาแพงกว่า

มโหสถจึงสรุปว่า คนก็เช่นกัน ไม่แน่ว่าพ่อแม่จะดีกว่าลูกเสมอ

พระเจ้าวิเทหราชทรงพอใจ จึงขอรับมโหสถไว้เป็นข้าเฝ้ารับราชการสนองพระเดชพระคุณต่อไป

๗. กิ้งก่าได้ทอง

หลังจากได้รับราชการแล้ว มโหสถได้ตามเสด็จพระเจ้าวิเทหราชเข้าไปในอุทยานเนืองๆ ที่ปลายเสาใต้ริมประตูเข้าพระอุทยานนั้น มีกิ้งก่าตัวหนึ่งจับอยู่

วันหนึ่งกิ้งก่าตัวนั้นเห็นพระเจ้าวิเทหราชเสด็จมา ก็ลงจากปลายเสามาหมอบอยู่บนพื้นดินใกล้ทางเสด็จ พระเจ้าวิเทหราชตรัสถามถึงพฤติกรรมของกิ้งก่า เมื่อได้ทราบจากมโหสถว่ากิ้งก่าต้องการมาเฝ้า จึงมีพระทัยยินดี พระราชทานเงินครึ่งมาสก (มีค่าเท่ากับข้าวเปลือก ๔ เมล็ด) ไว้เป็นค่าซื้อเนื้อให้กิ้งก่ากินทุกวัน

วันหนึ่งเจ้าหน้าที่ซื้อเนื้อไม่ได้เพราะเป็นวันพระ ไม่มีเนื้อสัตว์ขาย จึงเอาเงินครึ่งมาสกนั้นไปผูกคอให้กิ้งก่า กิ้งก่าครั้นได้เงินแล้ว เมื่อพระเจ้าวิเทหราชเสด็จมา ก็ไม่ยอมลงมาเข้าเฝ้าเหมือนก่อน ได้แต่ชูคอผงกหัวอยู่บนเสา

มโหสถกราบทูลให้พระเจ้าวิเทหราชทรงทราบว่า ที่กิ้งก่าเป็นเช่นนั้นก็คงเป็นเพราะเกิดความหยิ่งยโสว่าตัวเองมีเงิน พระเจ้าวิเทหราชทรงขัดเคืองพระทัย จึงรับสั่งให้ตัดค่าซื้อเนื้อให้กิ้งก่านั้นเสีย

๘. ฟ้ากับดิน

วันหนึ่ง ขณะตามเสด็จพระเจ้าวิเทหราชเสด็จเลียบพระนคร พระนางอุทุมพรพระมเหสีทอดพระเนตรเห็นชายหนุ่มชื่อ "ปิงคุตตระ" กำลังถางทางเสด็จอยู่ พระนางก็ทรงหัวเราะ พระเจ้าวิเทหราชทรงกริ้วแล้วตรัสถามถึงสาเหตุ

พระนางอุทุมพรกราบทูลว่า ชายหนุ่มคนนี้คือศิษย์คนเก่งของอาจารย์ทิศาปาโมกข์ ผู้เป็นบิดาของพระนาง ครั้นเรียนจบแล้วพระบิดาก็มอบพระนางให้เป็นภรรยาของเขา แต่เขารังเกียจ เมื่อรับพระนางมาแล้วก็หลอกให้ขึ้นค้างอยู่บนต้นมะเดื่อ ลงไม่ได้ จนพระเจ้าวิเทหราชเสด็จมาพบแล้วช่วยเหลือรับไว้เป็นพระมเหสี พระนางหลงคิดว่าเขาเป็นคนสำคัญ แต่บัดนี้มาได้เห็นเขามาทำหน้าที่ถากทางจึงรู้สึกขัน อดหัวเราะไม่ได้

พระเจ้าวิเทหราชไม่ทรงเชื่อว่าจะมีชายใดยอมทิ้งภรรยาแสนสวยลงได้ มโหสถซึ่งตามเสด็จอยู่ด้วยกราบทูลว่า สิริมงคลกับกาฬกิณีย่อมไกลกันเหมือนฟ้ากับดิน ชายหนุ่มคนนี้เป็นคนกาฬกิณี ส่วนพระนางอุทุมพรเป็นคนมีสิริมงคล เขาไม่สามารถอยู่ร่วมบุญกับพระนางได้ จึงจำต้องทิ้งไป พระเจ้าวิเทหราชทรงพอพระทัยยิ่งนักต่อคำกราบทูลของมโหสถ จึงหายกริ้ว

๙. ทรัพย์กับปัญญาอย่างไหนประเสริฐกว่ากัน

พระเจ้าวิเทหราชทรงตั้งปัญหาถามปุโรหิตทั้ง ๕ ของพระองค์ อย่างที่กล่าวมานั้น

เสนกะ ปุกุกุสะ เทวินท์ และกามินท์ ต่างตอบเหมือนกันว่า ทรัพย์ประเสริฐกว่าปัญญา โดยให้เหตุผลว่า

“คนเราฉลาดหรือโง่ มีการศึกษาหรือไม่มีการศึกษา มีตระกูลสูงหรือตระกูลต่ำ ถ้าไม่มีทรัพย์แล้วก็ต้องตกเป็นทาสรับใช้คนมีทรัพย์“

“ส่วนคนมีทรัพย์ แม้จะโง่ ไม่มีการศึกษา มีตระกูลต่ำ ย่อมได้เป็นนายของคนไม่มีทรัพย์นั้น”

ฝ่ายมโหสถกราบทูลว่า ปัญญาประเสริฐกว่าทรัพย์ แล้วให้เหตุผลว่า

“คนมีปัญญาย่อมรู้จักสาระของชีวิต ไม่หลงมัวเมาในรูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งสัมผัสทางกาย ไม่ทำสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ เมื่อเกิดทุกข์ภัยก็แก้ได้”

“ส่วนคนที่ไม่มีปัญญา เมื่อมีทรัพย์ย่อมประมาท มัวเมา ใช้จ่ายไปในทางไม่เกิดประโยชน์ เมื่อคราวมีทุกข์ภัยเกิดขึ้นก็แก้ไขอะไรไม่ได้ ในที่สุดทรัพย์ที่มีก็หมด ตัวเองก็จะพบกับความพินาศถ่ายเดียว”

๑๐. เมียชาวนา

ตลอดเวลาที่รับราชการนั้น มโหสถเป็นที่โปรดปรานทั้งของพระเจ้าวิเทหราชและพระนางอุทุมพร พระนางอุทุมพรทรงเรียกมโหสถว่า "น้องชาย" เมื่อมโหสถมีอายุได้ ๑๖ ปี พระนางจะจัดหาผู้หญิงมาให้มโหสถเลือกเป็นคู่ มโหสถขอดำเนินการเรื่องนี้เอง พระนางไม่ขัดข้อง

มโหสถจึงเดินทางไปยังหมู่บ้านอุตตรวยมัชฌคาม ซึ่งอยู่ด้านเหนือของเมืองมิถิลา พบสาวชาวนานางหนึ่งชื่อ "อมรกุมารี" นางเป็นคนรูปสวยและฉลาด ครั้นขอจากบิดามารดาแล้วมโหสถก็พานางมาเมืองมิถิลา แล้วฝากให้พักอยู่ที่บ้านของนายประตู มโหสถทดลองด้วยส่งชายเจ้าชู้ไปเกี้ยวพาราสี นางก็มิได้ใจอ่อน แล้วจึงส่งคนให้ไปฉุดนางมาหาตนซึ่งแต่งตัวเต็มยศคอยอยู่

อมรกุมารีจำมโหสถไม่ได้ จึงได้แต่หัวเราะแล้วร้องไห้ ร้องไห้แล้วหัวเราะ เมื่อถูกถามจึงตอบว่า ที่หัวเราะก็เพราะชื่นชมบุญของตนที่ทำให้ได้เข้ามาในวัง และได้เห็นสิ่งที่เจริญหูเจริญตา แต่ที่ร้องไห้ก็เพราะเสียดายว่าท่านจะต้องตกนรก เนื่องจากมาล่วงเกินข้าพเจ้าซึ่งมีสามีแล้ว มโหสถได้ฟังดังนั้นก็ชื่นชมว่านางมีศีลบริสุทธิ์ จึงให้นำกลับไปที่บ้านนายประตู วันรุ่งขึ้นได้ขอพระอนุญาตพระนางอุทุมพรจัดขบวนแห่ไปรับนางเข้ามาในเมืองอยู่กับตนอย่างสมเกียรติ

๑๑. ข้อหาเป็นกบฏ

ปุโรหิตทั้ง ๔ นั้น มักกล่าวหามโหสถว่าเป็นกบฏอยู่เนืองๆ คราวหนึ่งมโหสถเห็นว่า ถ้าขืนตนอยู่ต่อไปจะต้องถูกจับประหารชีวิตแน่ จึงหลบหนีออกจากเมืองไปอยู่ที่บ้านช่างหม้อใน ทักษิณนวยมัชฌคาม ซึ่งอยู่ทางด้านใต้ของเมืองมิถิลา เดือดร้อนถึงเทวดาต้องเข้าช่วยเหลือ เทวดาเข้าไปถามปัญหาพระเจ้าวิเทหราชหลายข้อ เช่นใครเอ่ยยิ่งต่อยยิ่งดียิ่งเป็นที่รัก เป็นต้น

พระเจ้าวิเทหราชรับสั่งให้ปุโรหิตทั้ง ๔ เข้าเฝ้าเพื่อช่วยตอบปัญหา ปุโรหิตทั้ง ๔ นั้นก็จนปัญญา ตอบไม่ได้เช่นกัน เทวดาจึงเข้าไปบอกพระเจ้าวิเทหราชให้ไปตามมโหสถกลับมาตอบปัญหา มิฉะนั้นแล้วจะพบกับเหตุร้าย

อำมาตย์ไปตามพบมโหสถที่บ้านของช่างหม้อ กำลังปั้นหม้ออยู่ จึงแจ้งให้ทราบ มโหสถได้กลับมาเข้าเฝ้าทั้งที่เนื้อตัวมอมแมม พระเจ้าวิเทหราชทอดพระเนตรเห็นก็เข้าใจได้ทันทีว่าไม่ได้เป็นกบฏอย่างที่ถูกกล่าวหา

มโหสถได้กราบทูลว่า คนที่ยิ่งต่อยยิ่งดียิ่งเป็นที่รัก นั้นก็คือ เด็กที่กำลังดื่มนม ขณะดื่มนมก็เอามือต่อยตีตามหน้าอกมารดา มารดาก็เห็นว่าน่ารัก

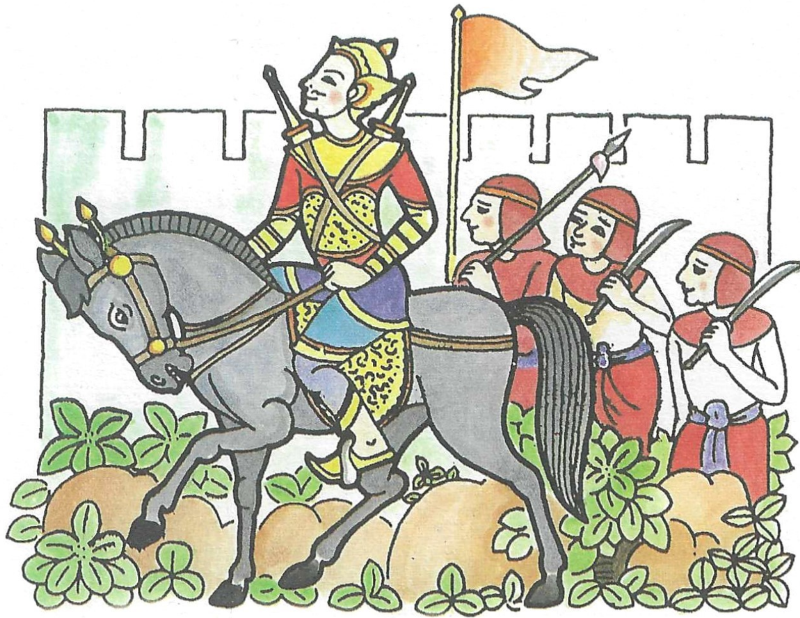
๑๒. ผูกมิตร

พระเจ้าวิเทหราชยิ่งโปรดปรานมโหสถมากขึ้น ทรงมอบหมายราชกิจทั้งปวงให้มโหสถพิจารณา และทรงมอบหมายให้มโหสถรับหน้าที่สั่งสอนธรรมแก่พระองค์เป็นนิตย์

มโหสถได้รับหน้าที่บริหารราชการด้วยดี ได้ทำการติดต่อกับพ่อค้าต่างประเทศ จนทำให้แคว้นวิเทหะเจริญรุ่งเรือง

มโหสถทูลแนะนำให้พระเจ้าวิเทหราชทำเครื่องราชูปโภค คือ กุณฑล (เครื่องประดับหู) ๑ รฉลองพระบาท (รองเท้า) ๑ ดอกไม้ทอง ๑ และพระแสงขรรค์ ๑ ให้ครบตามจำนวนกษัตริย์ใน ชมพูทวีป ๑๐๑ พระองค์ แล้วให้จารึกพระนามของพระเจ้าวิเทหราชที่เครื่องราชูปโภคเหล่านั้น แล้วทรงมอบหมายให้นักรบของพระเจ้าวิเทหราช ๑๐๑ คน นำไปถวายกษัตริย์เหล่านั้น และให้นักรบเหล่านั้นถวายตัวเป็นข้าเฝ้ารับใช้อยู่ในเมืองนั้นๆ

มโหสถทูลเสนอให้ทำอย่างนี้ ก็เพื่อต้องการให้นักรบเหล่านั้นได้ทำหน้าที่เป็นหูเป็นตาให้แก่พระเจ้าวิเทหราช เพราะหากมีแคว้นใดเกิดคิดร้ายจะได้ล่วงรู้แล้วส่งข่าวให้แคว้นวิเทหะได้ทราบก่อนจะได้ระวังตัวได้ทัน พระเจ้าวิเทหราชทรงเห็นดีด้วย

๑๓. วางแผนรบ

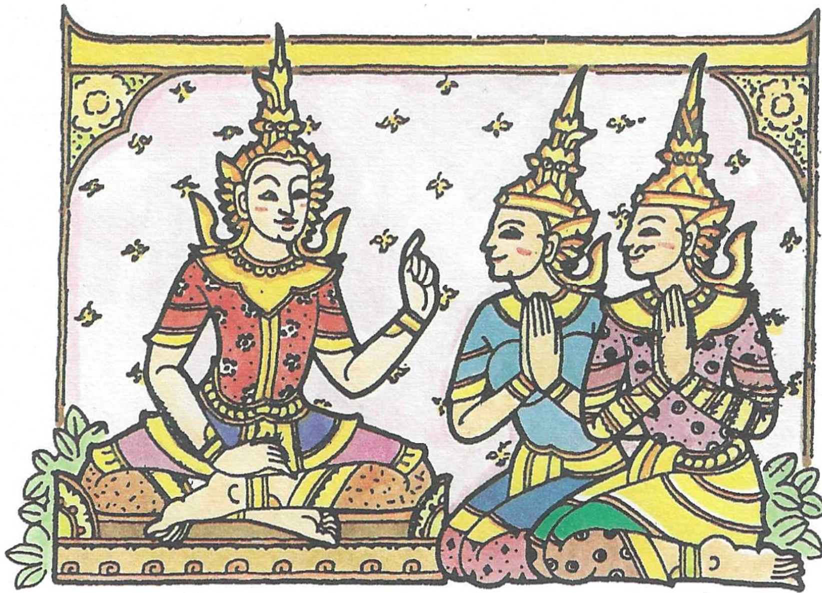
ในกษัตริย์ ๑๐๑ พระองค์นั้น มีกษัตริย์พระองค์หนึ่งพระนามว่า “จุลลนี” คิดการณ์ใหญ่จะยึดแคว้น ๑๐๑ เป็นเมืองขึ้น ตามคำกราบทูลของปุโรหิตชื่อ “เกวัฏฏะ” แล้วพระองค์ก็ทำได้สำเร็จจนเหลือเมืองมิถิลาเป็นเมืองสุดท้าย และต่อมาพระเจ้าจุลลนีก็ยกทัพพร้อมด้วยกษัตริย์ ๑๐๑ เมืองนั้นมาล้อมเมืองมิถิลาไว้ พระเจ้าวิเทหราชทรงมอบหมายให้มโหสถวางแผนรับมือ มโหสถได้วางแผนอย่างรอบคอบ ขั้นแรก ส่งสายลับไปอยู่ปนกับนักรบของพระเจ้าจุลลนี เพื่อสืบทราบความเคลื่อนไหวของข้าศึก แล้วรายงานให้ทราบ

ขั้นที่สอง ให้ปลูกข้าวไว้ตามกำแพงเมือง เพื่อแสดงว่ามีความอุดมสมบูรณ์

ขั้นที่สาม ให้คั่วทรายและต้มน้ำโคลนให้ร้อน เพื่อสาดใส่ข้าศึก หากบุกเข้ามาชิดกำแพงเมือง

ขั้นที่สี่ ประกาศให้ชาวเมืองมารวมตัวกันที่กลางเมือง แล้วให้เล่นสนุกสนาน เลี้ยงอาหารอย่างอิ่มหมีพีมันเพื่อเป็นการข่มขวัญข้าศึกว่าไม่ได้สะทกสะท้าน

ทุกอย่างเป็นไปตามแผนเมื่อพระเจ้าจุลลนีเข้าตีเมืองมิถิลาไม่ได้ ตรงกันข้ามกลับถูกกองทัพเมืองมิถิลาภายใต้การนำของมโหสถบุกตีแตกกระเจิง จนต้องเสด็จหนีเอาตัวรอดไปตามลำดับ

๑๔. ศัตรูกลับเป็นมิตร

พระเจ้าจุลลนี กับ พระเจ้าวิเทหราช ยังเป็นศัตรูกันอยู่ และคิดร้ายต่อกันตลอดเวลา แต่ได้อาศัยมโหสถจึงทำให้กษัตริย์ทั้ง ๒ พระองค์ เข้าพระทัยและกลายมาเป็นมิตรกัน

พระเจ้าจุลลนีทรงยกพระธิดาพระนามว่า "ปัญจาลจันที" ให้เป็นพระมเหสีของพระเจ้าวิเทหราช และทรงมีพระโอรสพระธิดาด้วยกัน

ฝ่ายมโหสถ เมื่อพระเจ้าวิเทหราชสวรรคตแล้ว ก็ได้อภิเษกพระโอรสพระองค์หนึ่งขึ้นครองราชสมบัติแทนพระเจ้าวิเทหราช

จากนั้นแล้วท่านเองก็กราบทูลลามาอยู่กับพระเจ้าจุลลนี ที่เมืองอุตตรปัญจาลนคร ตามคำขอของพระเจ้าจุลลนี

ฝ่ายพระเจ้าจุลลนีนั้น เมื่อมโหสถได้เดินทางมาตามคำขอของพระองค์แล้ว ทรงให้การต้อนรับมโหสถกับนางอมรกุมารี และข้าทาสบริวาร อย่างสมเกียรติ พระราชทานเรือใหญ่ให้เป็นที่อยู่ กับมีหมู่บ้านส่วยอีก ๘๐ ตำบล มโหสถรับราชการอยู่กับพระเจ้าจุลลนี อยู่ที่เมืองอุตตรปัญจาลนคร ด้วยความผาสุขสืบไป

ชาดกเรื่องนี้ให้คติว่า

ปัญญาย่อมประเสริฐกว่าทรัพย์

คนมีปัญญาย่อมหาทรัพย์ได้ และรักษาไว้ได้ด้วย

ส่วนคนที่ไม่มีปัญญา แม้จะมีทรัพย์ ก็ยากที่จะรักษาทรัพย์ไว้ได้

พระชาติที่ ๕
เสวยพระชาติเป็นพระมโหสถ

"ศีลธรรมของยุวชนคือสันติภาพของโลก"
เป็นโอวาทที่ท่านพุทธทาสมอบไว้ให้แก่ทุกคน
เพื่อให้ช่วยส่งเสริม สนับสนุน
และปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างแก่ยุวชน

หนังสือในโครงการ
ศีลธรรมของยุวชนคือสันติภาพของโลก
ชุดทศบารมีนี้ มี ๑๐ เล่ม คือ

๑. พระเตมีย์

๒. พระมหาชนก

๓. พระสุวรรณสาม

๔. พระเนมิราช

๕. พระมโหสถ

๖. พระภูริทัต

๗. พระจันทกุมาร

๘. พระนารทพรหม

๙. พระวิธูรบัณฑิต

๑๐. พระเวสสันดร

เรื่อง/เรียบเรียง อาจารย์บรรจบ บรรณรุจิ

ภาพประกอบ ไพบูลย์ อินทรศรี

เพิ่มสีสัน อภิชาติ แจ่มจันทร์

จัดพิมพ์เผยแพร่

974-453-777-9

โปรดช่วยสมทบค่าจัดพิมพ์หนังสือ ชุดทศบารมี : พระชาติที่ ๕ เสวยพระชาติเป็นพระมโหสถ เล่มนี้ ในราคา **๓๐** บาท
ธรรมสภาขอกราบอนุโมทนาแด่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ เยาวชนทุกท่านที่ร่วมสนับสนุนและอุปถัมภ์ค่าจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้